

**ЛОКАЛЕН АКЦИСКИ ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА
СЕКАКОВ ВИД НА ДИСКРИМИНАЦИЈА
ЗА ОПШТИНА ШТИП
ЗА 2011-2012**

Општина Штип се наоѓа во централниот источен дел на Република Македонија. Се работи за урбана општина, град кој зафаќа просторна површина од 556 км², односно 3,1 % од површината на Републиката, со 71 населено место. Површината на градот со населбите е 13,5 км². Општина Штип лежи во средно сливно подрачје на реката Брегалница. Се граничи со седум општини и тоа: Радовиш, Конче, Неготино, Градско, Лозово, Св. Николе и Карбинци, со добра местоположба и патна поврзаност. Подрачјето на Штип е претежно со планинска и ридска местоположба, со исклучок на Кочанската, Овчеполската и Лакавичката котлина, со долините на реките Брегалница и Лаковица. Со новата територијална поделба на Република Македонија, од општината Штип се издвои општина Карбинци, која сега егзистира самостојно, но во низа сегменти и натаму е тесно поврзана со Штип.

Генералната слика за вкупното население во двете општини, како и споредба со вкупното население на Република Македонија според пол, возраст и националност (според пописот на населението, домаќинствата и становите во РМ 2002 година) за Општина Штип е дадено во следнава табела:

Општина	Вкупен број на жители во Општина Штип (по полоа и национална структура)								
	Вкупно	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Власи	Срби	Бошњаци	Останати
Штип	47796	41670	12	1272	2195	2074	294	11	265
жени	23876	20935	4	612	1039	981	153	6	146
мажи	23920	20735	8	660	1156	1093	144	5	119
Р.М. (%)	2.36	3.21	0	1.63	4.07	21.39	0.83	0.06	1.26

Старосната структура на населението во двете општини е дадена во следната табела:

Број на население во општина Штип по возраст (жени-мажи)						
возраст	вкупно		жени		мажи	
	број	%	број	%	број	%
0-14 год.	8600	17.99	4211	17.64	4389	18.35
15-64 год.	34438	72.05	17036	71.35	17402	72.75
65 и пов.	4753	9.94	2625	10.99	2128	8.9
непознато	5	0.01	1	0	4	0.02
вкупно	47796	100	23876	100	23920	100

Во однос на старосната структура на населението во Штип од 15-64 год. е застапена со 72 %, додека, додека најстарата група (над 65 год.) е застапена само со приближно 10 %.

Вовед:

Комисијата за еднакви можности е формирана како тело од времен карактер на иницијатива и лобирање од страна на пет советнички при Советот на Општина Штип на 26.01.2006 год. Претседателка на Комисијата беше советничка, потпретседател беше маж, а во составот влегуваа уште две жени и еден маж. За координатор од ЛС беше избрана жена.

Работата на комисијата се манифестираше преку редовни заседавања на кои се разгледуваа сите правни акти и потенцијални одлуки на Совет од гледна точка на родовата сензибилност. По истите комисијата се произнесуваше, давајќи свои сопствени ставови, сугестии и предлог одлуки.

На Комисијата се разгледуваа барања од здруженија на граѓани и барања за еднакратна финансиска помош што имаа родова природа и по истите се доставуваа предлог одлуки до Советот.

КЕМ покрена и реализира локални активности и акции во соработка со НВО-секторот. Истата се вклучи како партнер во ЛС во повеќе проекти. Беше вклучена во иницијативата за регионално вмрежување на Комисиите за еднакви можности во источниот дел на РМ.

На иницијатива на Комисијата беше формирано координативно тело составено од претставници од сите средни училишта во Штип, заменик народниот правобранител, инспектори од подрачната единица на СВР Штип, претставник од Центарот за социјална работа како и НВО секторот. Телото е формирано за изготвување на стратешка програма за борба против трговија со луѓе.

На иницијатива на КЕМ и Координативното тело беше спроведена обука во сите средни училишта.

На предлог на КЕМ во годишните програми на сите основни и средни училишта беше вметната родовата компонента.

КЕМ покрена иницијатива до МТСП (сектор за еднакви можности меѓу мажите и жените) за презентирање и ревидирање на Нацрт националниот акционен план за еднакви можности, одржано во Штип на 14.02.2007 година.

По повод 8-ми март, Комисијата, во соработка со НВО изработи памфлети со содржина од Законот за еднакви можности.

Беше организирана дебата на тема „Жената низ призмата на трудот“ со учество на повеќе релевантни фактори.

КЕМ како претставник на ЛС беше локален партнер при имплементирањето на проектот: промовирање механизми за

еднакви можности на локално ниво во Бугарија, Македонија и Војводина.

КЕМ по повод светскиот ден за борба против семејно насилство организираше форум на тема: Стоп за семејно насилство–размена на искуства и идни делувања. Презентери на форумот беа претставници од судството, обвинители, народен правобранител, претседател на Совет на општина Штип, ЦСР; НВО сите жени советнички, КЕМ од општина Карбинци, координаторот за еднакви можности и сите членови на коми-сијата за еднакви можности. На форумот беа промовирани експертските трудови од областа од оваа област и беа дистрибуирани памфлети за семејно насилство од страна на КЕМ.

Во тековните активности на овој состав на комисијата беше и формирањето на локално партнерство во кое учество земаа сите членови на Комисијата, НВО кои третираат прашања од женски карактер, претставници од Центарот за социјални работи и други засегната страни со цел изготвување на Локален акционен план за еднакви можности.

Акциониот план беше изготвен и поднесен до Секторот за еднакви можности на мажите и жените при Министерството за труд и социјална политика.

Комисијата за еднакви можности во денешниот состав беше формирана со решение 0701-1154/1 од 21 мај 2009 година.

Претседател на комисијата е жена, а членови се две жени и двајца мажи. Координатор од ЛС е жена.

Новиот состав на оваа Комисија оваа година имаше повеќе активности. Една од активностите беше запознавање со постоечкиот ЛАП кој е изготвен од претходниот состав на КЕМ и можностите за имплементација на истиот во понатамошната работа на КЕМ.

Втората активност беше запознавање со Законот за родова еднаквост на членовите на КЕМ за нивно сензибилизирање за понатамошно унапредување на родовата рамноправност во сите сфери на нивното делување во рамките на ЛС и сите останати чинители на заедницата.

Потоа следеше разгледување на годишните планови и програми на образовните институции и укажување на истите во нив да се имплементира родовата компонента.

На 15 октомври се одржа трибина по повод Светскиот ден на рурал-ната жена во организација на ЛС, КЕМ и НВО „Нов живот“. Во трибината учествуваа претставници од УГД како и од областа на здравството.

Беа застапени повеќе теми: Местото на руралната жена во економ-скиот развој, Правилната исхрана, Превенција од малигни заболувања на репродуктивните органи кај жената и препознавање на зависници од психотропните супстанции.

Беше спроведена анкета за структурата на вработените во јавниот и приватниот сектор во однос на пол, националност и образование. Добиените податоци ќе се користат за изготвување на проекти од областа на родовата рамноправност.

Приоритетни области на делување

По конституирањето на новиот состав на КЕМ, беше констатирано дека повеќето од членовите на новиот состав на Советот на општината се прв пат во улога на советници. Тие имаат познавања од проблематиката за родовата еднаквост, но имаат потреба од поголема родова сензибилиза-ција. Поради ваквата состојба КЕМ смета дека на овој план треба да бидат преземени активности со цел советниците да бидат запознаени со закон-ската регулатива од оваа област. Во таа насока, КЕМ ќе организира обуки со цел инкорпорирање на перспективата на родовата рамноправност во главните текови на политиките, програмите и проектите на локално ниво.

Спрема релевантни податоци од ЦЗЈ постои зголемен број на сексуално-преносливи болести кои ја намалуваат репродуктивната способност кај младите. Сето тоа го загрозува наталитетот на ниво на општината поради што КЕМ се одлучи да ги преземе долу наведените активности.

Според географската положба, бројот на жителите Општина Штип спаѓа во оние општини во кои егзистенцијата на поголемиот дел на населението се обезбедува преку работно ангажирање во производните капацитети. Текстилството е доминантно и има најголем опфат на работници. Оттука, состојбите во оваа дејност во голема мера влијаат на квалитетот на живеење на поголемиот број на жителите во градот, вклучувајќи ја тука и жената. Отстранувањето на сите облици на дискриминација на пазарот на трудот во текот на производниот процес е основен предуслов за остварувањето на човековите права.

Врз основа на индивидуални разговори со работнички во конфекции, чести изјави при приватни средби, секојдневно (општопознато на сите) враќање во доцните часови со автобуси е доказ за горенаведената состојба. Жените, во состојбата во која се наоѓаат, не се во можност тоа да го докажат, а самите работодавци не дозволуваат истражувања врз база на кои ќе се докаже состојбата.

Меѓутоа тоа не значи дека не постои кршење на правата на работничките во Конфекциите. Напротив, крајно време е да се преземат конкретни активности со цел надминување на таа состојба која во нашиот град трае предолго.

Имајќи го предвид ова, КЕМ ќе се обиде да ја детектира состојбата на жените работнички, воочувајќи го проблемот со евентуално непочитувањето на Законот за работни односи. Имено, ќе утврди дали тие работат за ниски плати, во можни лоши работни услови и видно отсуство на ХТЗ заштита. Дали се почитува работното време и дали се често се работи прекувремено и дали за тоа се соодветно платени. Дали се изложени на уцени, закани од страна на нивните работодавци. Можеби проблемот со изнаоѓање на ново работно место ги прави ранливи и ги принудува да молчат за своите права, од страв дека ќе останат и без таа, каква-таква егзистенција.

Затоа, КЕМ сметаше дека третирањето на овој проблем преку анализа на состојбата и преземање на други активности за негово ублажување треба да биде еден од приоритетите во нејзиното работење.

Проблемите постојат и при вработување, но и невработеноста, сама за себе е едно горливо прашање на кое треба да се посвети посебно внимание.

Проблемот со невработеноста беше продуциран во процесот на социјална и економска трансформација на земјата. Промената на пазарот на трудот и сопственоста на производните капацитети и претпријатијата предизвикаа одредени категории на граѓани кои биле вработени во истите, да се најдат во ситуација да не можат да си ја обезбедат сопствената егзистенција. Овој проблем ги засега мажите, но и жените.

Сметаме дека една од следните понатамошни активности на КЕМ би можела да се однесува токму на ублажувањето на овој проблем во нашата општина.

Табела со цели, задачи и показатели

ПРОБЛЕМ	ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ПОКАЗАТЕЛИ
Недоволна информираност на младите од 15-30 години за Законот за спречување на дискриминацијата	Зголемена информираност на младите од 15-30 години за Законот за спречување на дискриминацијата	- Анализа на моменталната состојба - Организирање на обуки-предавања - Брошури - Медиумска покриеност	40% информирами млади за од 15-30 години за Законот за спречување на дискриминацијата

Неинформираност на лицата со инвалидност за нивните права во областа на вработувањето и можноста за дискриминација	Подигање на свеста кај лицата со инвалидност за спречување и заштита од дискриминација	Обуки (трибини) на НВО кои работата со инвалиди, стручни служби од училиштата, наставници, родители на деца со инвалидитет -Брошури -Медиумска покриеност	40 % од целната група запознати со законот за спречување на дискриминација
--	--	---	--

ЦЕЛ: Подигање на свеста кај младите на возраст од 15-30 години за Законот за спречување на дискриминација

План за акција:

Активности	Кога (време)	Со што (потребни ресурси: технички и човечки)	Кој (одговорно лице)	Буџет
- Истаржување за познавања од Законот за спречување на дискриминацијата (анкетно истражување)	01.11-04.11.2011	-КЕМ -НВО - Директори на средните училишта, Директори на јавните претпријатија, Завод за вработување	-Претседател на КЕМ, координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	/
- Анализа на состојбата	7.11-11.11.2011	-КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	-Претседател на КЕМ, координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	/
- Извештај од спроведеното истражување	14.11.2011	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности	/

		-НВО	-НВО	
Организирање на обуки-предавања (средните училишта, невработени и вработени млади)	16.11-18.11.2011	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	Претседател на КЕМ, координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	/
Изработка на брошура	21.11-15.12	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	25000 1000x25
Медиумска покриеност на обуките	16.11-18.11.2011	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми	/
Дебатни емисии	15.12-26.12.2011	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми -народен правобранител -претставници од МТСП	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми - народен правобранител -претставници на МТСП	15.000
Промоција на брошура (освежување)	15.12.-26.12.2011	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми	200x15 3000 ден.

Истражување за стекнатото знење Извештај до Совет на општина Штип	21- 24.12.2011	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	/
--	-------------------	---	---	---

ЦЕЛ: Подигање на јавната свест за спречување и заштита од дискриминација на лица со инвалидност

План за акција:

Активности	Кога (време)	Со што (потребни ресурси: технички и човечки)	Кој (одговорно лице)	Буџет
Организирање на обуки-предавања (НВО, стручни служби од училиштата, наставници и родители на деца со инвалидност	16.11- 18.11.2011	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	Претседател на КЕМ, координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	
Изработка на брошура	21.11-15.12	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО	25000 1000x25
Медиумска покриеност на обуките	16.11- 18.11.2011	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми	
Дебатни емисии	15.12- 26.12.2011	КЕМ -координатор	КЕМ -координатор на	15.000

		на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми -народен правобранител	општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми - народен правобранител	
Промоција на брошура		КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми	КЕМ -координатор на општина Штип за еднакви можности -НВО -локални медиуми	200 x 15 =3000
		Вкупно		43.000 ден

План за акција:

Мониторинг

Мониторинг над сите активности предвидени во Акциониот план ќе врши координаторот на Општина Штип за еднакви можности заедно со претседателот на Комисијата за еднакви можности и членовите на КЕМ, кој ќе доставува редовни извештаи до Министерството за труд и социјална политика. Исто така координаторот за еднакви можности од Локалната самоуправа ќе доставува редовни извештаи за својата работа до Секторот за еднакви можности при Министерството за труд и социјална политика.